

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.
A SZABADELVŰ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

SZERKESZTŐSÉGI IRODA:

Rózsa-tér, Kardos-ház, 16. sz. alatt.

Ide küldendő a lap szellemi részét illető minden közlemény. Kéziratok levelek vissza nem adtnak. Bérmertelen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben házhöz hordva vagy vidékre postán küldve: Egész évre 10 ft. — Félévre 5 ft. — Negyedévre 2 ft 50 kr. — Egy héra 1 ft.

HÍRDETÉSI DÍJ:

Or-hasznos postair egyszeri hirdetésért 5 kr. — Hétnapig minden hirdetésért külön 30 kr. — Nyitlár 2 hasznos postairért 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

Rózsa-tér, Kardos-ház, 16. szám.

Ide küldendő az előfizetési pénzek, a kiadás körüli panaszok és ahirdetmények. Hirdetések felvételnek helyben Zichei mann H. közvettési irodájában is.

Az új ülészek elején.

Megkezdődött az országgyűlés második ülészaka; tehát a nemzet képviselőházának munkálkodásában azon időpont, mely az eddigi tapasztalások szerint egyaránt távol levén az első ülészek alakulási s az utolsó ülészek haza beszélő izgalmaival, — a legtermékenyebb szokott lenni a haza javára szolgáló üdvös működésben. Most tehát az a fő kérdés, hogy miképen állanak a pártok egymásközst s hogy mily erőben, állásban van a kor many.

Nézzük először is az ellenzéki pártokat. A szélsőbal, külső tekintetre, nagyobb számának s imponálóbb erejének tünik fel, mint volt az előző országgyűléseken. S kétségtelen, hogy közjogi vitákban a nagyobb szám s nagyobb erő tekintélyeseb súlylyal nehezédnek a viták befolyására s a döntés mérlegére. Közjogi tekintetben is constatálható ugyan, hogy e pártban szakadás létezik, hogy a nagy frázisok, melyek a magyar szabadságról, önállóságról a független Magyarországról szólnak, csak olyan csalfa virány, mely a nézeteltérések, s vélemény-ellentétek meglábolhatlan moesárárt lépnek. Egy-egy közjogi követelmény fölmerülése alkalmával rögtön szabad kilátás nyílik a párt egyes töredékét elválasztó mélységek felé. Egyik töredék megelégszik a personal-unioval, a másik teljes szakadást s Ausztriával való minden néven nevezendő közösség megszüntetését kívánja; egyiknek nincs kifogása, ha a szabad s független Magyarország koronája a háromszáz év óta uralkodó dynastiánál marad, míg a másik nyakasan s következetesen az 1848. ápr. 19-iki nap álláspontján áll. Egyik paktálni akar a nemzetiségekkel még a magyar hegemonia rovására is, sőt van olyan, mely a magyar territorium integritását sem tekinti elengedhetlen kelléknek; a másik pedig chauvin oly mértékben, mely semilyen összhangzásban sincs szám- és súlyarányokkal a többi nemzetekéhez képest.

De hát ezek mélyebben fekvő különbségek, s miután most szerencsére — nincs kilátás közjogi kérdések vitáztatására, alig is fognak felszínre kerülni. Azonban van a mai napoknak is egy égető kérdése, s ez közgazdasági és társadalmi kérdés, anyagi bajainknak megorvoslására való törekvés, a mely — a bajokat felületesebben tekintő és

diagnozáló tömeg egy tekintélyes részénél ma napság — a szemita és antiszemita jelszavak alatt talál méltatásra. E kérdések mindenestre fel fognak merülni a jövő ülészek alatt, s e kérdések a szélsőbalnak egy új szakadását fogják okvetlenül feltüntetni. A szélsőbal egy része e tekintetben az európai felfogás humanus színvonalán áll, míg a másik a hangosabb rész a legsötétebb zsidógyűlöletben laberál. Lehet, hogy e kérdés nyílt szecessiót is fog előidézhetni, de az bizonyos, hogy a szélsőbalnak mint pártnak működését paralizálni és súlyát ellensúlyozni fogja.

Az egyesült ellenzék is létezik a magyar országgyűlési pártmárvakatok jelző terminus technikusok közt, azonban, e párt az életben a valóságban alig lesz látható. Vezére nincs, programja nincs, közkatonái lassankint megszökődöttek zászlója alól; csak egy csomó egymással örök nézeteltérésben levő, egyformán nagyratörőkvő, s Tisza személyét egyaránt gyűlölő nagy embere van, kik egyformán készek lennének mindeniránt új sereget gyűjteni Tisza uralmának megostromlására, ha e sereghez épen azt kaphatnák meg ami elengedhetlenül szükséges — tudniillik a legénységet, s egyformán készek lennének bizonyos társzák elnyerésének feltétele mellett a fuzióra, ha tudniillik Tiszának kedve lenne nagy tehersegekre reflektálni, melyekkel lehet, hogy az adminisztrációnak egyben másban hasznára lehetnének, de az bizonyos, hogy a kormánypártban az anarchia sárkányfogait is elhíntének. E párt mint ilyen, nem számít, sorsa a teljes elmálladás, s a vaddakkal, a pártonkivüliekkel együtt egyik-másik párba való felszívadás s elenyészes.

Az ellenzéki pártok züllöttségével szemben jól esik látnunk a kormánypárt egyöntetűségét s szilárdságát s élen a Tisza kormányt, melynek positiója erősebb mint valaha. Szerencsét kívánunk működésükhöz, melytől a haza s mások javulását s a függő kérdések kielégítő s megnyugtató megoldását várjuk.

A közlekedési miniszteri tárca átvételére néve eddigelé egy irányban sem hozott határozat; O felségének Budapestre való visszatérte előtt — a mi va ószintűleg f hó 17-én megtörténni — ez ügyben nem is fognak semminemű lépések tételni.

A hivatalos lap mai számában két legfelsőbb királyi kézirat tételközé. Az egyik ifj. gr. Ráday Gedeonnak honvéd elmi miniszterre való kinevezését fogja hozni, míg a másodikban a király ő felsége br. Fejérváry vezérőrnagy államtitkárnak a Szent-István-rend középkereszttjét adományozza. — Br. Fejérváry mint államtitkár egyelőre megmarad állásában.

A horvát országgyűlés elé tegnapelőtt terjesztette a korvát kormány az 1883-ik évre szóló költségvetést Az összes szükséglet 3.830,719 frtban állapított meg.

A honvéd segélyegylet felségelésére 1883-ra, mint értesülünk, a honvédelmi tárca költségvetésében az eddigi 45,000 forint helyet 70,000 forint lesz felvéve.

A béke Pozsonymegyében

E cím alatt írja a Pressb. Ztg: Visszavért végre a béke városunkba s megyénkbe. Még sötétben látok sem pillanthatnak meg egy felhőt sem a tiszta égen; az utóbbi napok kicsinyes zivódásai is megszűntek s a nyugalom és a rend helyreállása vetett bizalom polgárt s földmivest visszatérti rendes foglalkozásához. Csak ha valamely kedvező tárgyat elvesztettünk, ismerjük fel valódi becsét. Így vagyunk a békével is, melyet rendes körülmények közt kevésbe becslünk, de ha csak rövid ideig is nélkülözünk, sóvárogva óhajtuk vissza. De ha rendezett állapotoknak örvend immár a polgárság, annál rosszabb a hivatalnokok dolga. Az itteni ügyességet s törvényeseket lázas tevékenységben tartja a sok igaztási, lopási stb. per lebonyolítása. Halomra mennek s folyvást szaporodnak az ügyiratok. A kapitányi hivatal is ugyancsak el van foglalta, s alig gyógyzi a kárfelvételeket. Béke van mindenütt s mit sem óhajtnak inkább, mint hogy a messze jövőben is megmaradjon ezen állapot.

A pozsonyi izr. hitközség elnökét Pappenheim Sámuel látogatta meg tegnap a „P. N.” tudósítója.

Pappenheim a zsidó-utczában lakik s a zavargások alkalmával az ő ablakait is beverték. Igen kíváncsi voltam. — írja a tudósító, — miként vélekedik az üldözésekről. Pappenheim igen tisztességes, finom öreg ur, egész fehér ősz szakállal és hajjal. A mint megmondám, hogy melyik lapot tudósítom, igen szívesen fogadott. Ne vegye rossz néven, — ugymond — hogy olyan szorgosan tudakoztam az iránt, melyik lapot képviseli, mert higgye meg a többi lapok oly botrányos dolgokat írtak, hogy az ember minden hírlapíró iránt bizalmatlan. Egyes lapok piáne azt írták, hogy nekünk nem egyetem, hanem népiskola kell, mintha a kravallt az egész Pozsony csinálta

volna. Pedig hát ahhoz Pozsonynak igen kevés köze volt. Véleményem szerint az egész hecczet csak néhány antisemita egyén vezette. Különös dolog, hogy itt Pozsonyban az antiszemita egyesület nyilvános üléseket tart, értekeznek, tagjai határos szónoklatokat tartanak a nélkül, hogy az egyesület alapszabályait a kormánynak benutatta volna.

Arra a kérdésre, hogy kit tart a főkolompósnak, egyik helybeli szerkesztőt nevezte meg, a ki lapjában már hónapok óta izgat a zsidók ellen. Igaz ugyan — ugymond — hogy a bekövetkezett eseményeket elítélte lapjában, de oly elburkolt alkban, hogy ha akarom vehmes, ha akarom nem vehmes.

— És mikép vélekedik ön Eisenstädter városi képviselő fellépéséről? — kérdém.

— Ah der ist ein dummer Kerl! Ein Schafskopf! — válaszolt a tiszteletre méltó férfiú méltó felháborodásában. Felszólalási tervéről egyikünknek sem szólt, különben lebeszéltek volna. Mert uram, legyem meggyőződve, hogy bár nekünk a tüntetés fájdalmasan esett, bajunkból azért még sem akarunk töket csinálni.

Elmondá ezután, hogy Pozsonyban körülbelől 5000 zsidó van.

Az orthodox község több hívót számlál és ezeknek hat osztályu elemi iskolájuk van, a hol a magyar nyelvben a növendékek nagyobb eredményeket mutathatnak fel, mint akármely vallásfellekezet iskolájában.

A különböző vallásfellekezetek előjáróiról igen elismerőleg nyilatkozott, különösen dicsérte Gedulyi Lajos evang. szuperintendenst, a ki a szöszekről intette a múlt vasárnapi prédikációjában türelmességre az egyház tagjait.

Elmondá továbbá, hogy a gazdagabb zsidók nagybárá Bécse menekültek a zavargások elől. Többen már visszatértek, de a nagy többség még távol van, ezért ma nem lehetett a zsinagógában megtartani a tervezett háladáó istentiszteletet, hogy „a veszelty a Mindenható elhárította e szorongatott felekezetről.”

Pappenheim ezután így nyilatkozott: Biztosítom önt, ugymond, hogy hazafiaság dolgában nem állunk hátrább a debreczeni civiseknél. Hailgassa meg csak papjaink hazafiaságra buzdító szónoklatait és meg fog győződni, hogy mi igaz hazafiak vagyunk.

Bécsebe innen azért menekültek a zsidók, mert Bécset érték legközelebb. Aztán én öreg ember vagyok, én nem mozdultam; ha agyonütnek, se nagy kár értem; de ha családos ember lettem volna és apró gyermekeim volnának, én is elmenekültem volna. Általában legyen meggyőződve, hogy mi nem provokáltuk a hecczet.

Debreczeni löversenyek.

I.

Október 7.
A debr. löversenyek sokat vesztettek jóhírből sőt mondhatni hogy az idej versenyek

II.

Innestova harmincz esztendeje, mikor az a dolog történt. Még akkor legény sorban álltam, mint ti most, az anyátok pedig tizen-nyolcz éves leány volt, de már akkor is olyan okos, hogy ábitatosabban hallgattam a beszédjét, mint a fogatlan vén tiszteletes mormogó prédikációját és — uram — bocsa azt hiszem több hasznát is vettem.

Aldott jó lélek volt, nálam külön legényt is megérdemelt volna, mert hát én csak szegény zselérfü voltam, amár két diák iskolát jártam és a notárius megmondhatja nektek, hogy most vénségemre is el tudtam még deklinálni a mensát. Papot akar nevelni belőlem az apám, hanem korán meghalt s nekem haza kellett jönni parasztnak. Nem hagyhatam magára szegény beteges édes anyámat, a ki jómagával tehetetlen volt, a kőszvény is ki-nozta, meg a szemei világát is kezdte lassanként elveszteni.

Moudom, hogy szegény zsellér nép voltunk, rongyos kis házuukon kívül semmink, napszámba jártam kapálni, télen pedig elővettem az apám mesterségét, mert hát takács lett volna a jó ember mesterségére néve s engem nem is hívtak a faluban máskép, csak a „Takács Andris,” hanem szegény apám nem bírt boldogulni sehogy. En meg még kevesbbé, mert hát én csak áféle kontár voltam s a zsebbeliek a szomszédfalváról fenyegettek is, hogy elszedetik a szővőszekemet és megbírságnak. Ugyan bizony haszontalan láma volt azért az egy pár garasért, amit sok herczeburca után kaptam a falunkbeli paraszt asszonyoktól? Így tengődünk én és az édes anyám,

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

A mentő kéz.

(Elbeszélés.)

Vértesi Arnoldtól.

I.

A leveles szin alatt ült az öreg bíró vasárnap délután s az újságot olvasta. Két felhőt fia meg a veje is vele voltak; kis unokája a fűben játszott s kereste azt az aranyos szárnyu bogarat, mely megátalkodottan elbújt előle.

Gyönyörű vöröfényes nyári délután volt. A ragyogó kék égbolt lemosolygott a földre, a föld meg visszamosolygott, mintha mondani akarná: csak süs ide, vén bajtárs, hadd érejk ez a szép aranyosárga kajszin baraczk, hadd kalászosodjék az a szép sűrű buzavetés hadd nőjön ez a szép kis fiu, s hadd legyen örömtük ezeknek a jó embereknek!

Az asszonyok a konyhában készítik az uzsonnát. A bogárszemű fiatal menyecske kikiáll az ajtóba s betekint a kertbe, mit csinál a gyerek. Aztán az öregebbik asszony se állhatja meg, neki is látni kell, hogy mit csinál kis unokája. Biztatja is nyajas szóval, hogy majd mindjárt kijön és segít neki megfogni az aranyos bogarat.

Tarka pantiikás hajú szolgáló abroszt visz ki a leveles szinbe fölteríteni, meg aztán tányérokat, poharakat. Minden csillog a tisztaságtól. Maga a ház vakító fehérre meszelve. Szép nagy kőépület, uri háznak is beillenek.

Jólét, vagyonság sugárik az udvar minden szögletéből. A rácsos göré még most is tele van tavalyi kukoriczával. Harom fejős tehenet hajtanak ki épen az istállóból a kutra. Az ökrökre azután kerül a sor. Szelid kövér kutya fekszik a kapuban, meg se ugatja az arra elmenőket, csak a farkát csóválja, mintha mind csupa jó ismerős volna.

Gólya kerepel a háztetőn. A kis fiu abahagyja az eltűnt bogár keresését s folugrik a fűből. Az öreg bíró odatekint, mosolyog, s aztán megint folytatja az újság olvasását.

Egyszerre csak kiejti kezéből a lapot és arca elcsápad. Fia, veje, ijedten kerdezik, hogy mi baja. De az öreg ember, mintha nem is hallaná, csak sápadtan, mereven néz maga elé térdére lehullt kezei reszketnek s csak jó hosszú idő múlva emeli föl szemeit.

Körülnéz gyermekein, látja maga mellett kis unokáját s egy nehéz sóhajttással könnyebbül meg az elszorult kebel. Végighuzza kezét homlokán, mintha valami rossz álmodt volna el. Arcának megmerevült izmai fölengednek s már csak valami borongó árnyék látszik vonásain.

Az egyik fiu azalatt fölkapta az újságot, s szemével kutatva futott át a sorokon, vajjon mi lehetett, a mi apját annyira megrendítette. Az öreg némán mutatott újával egy helyre.

A fiu a következő sorokat olvasta: „Czoki Miskát, a rettegett zsványt, végre elfogták a mező-vásárhelyi határban egy tanján. Másfél év óta, mióta ismét sikerült a vén gonosztevőnek kiszökni börtönéből, remegésben élt az egész vidék, s a rablások és betörések minduntalan ismétlődtek. Mondják,

hogy kiderült, hogy a szent-mártoni árendást és családját is ez az elvetemült gazember és czinkostársai gyilkoltak le. Bandájából már felvált hurokra került kettő, a harmadikat pedig a bugaczi csárdánál lötték le a pandurok. Most a rablóvezér maga jutott az igazságszolgáltatás kezébe s rögtön ítélő bíróság kötel általi halálra ítélt.”

A fiu akadozva olvasta a végső sorokat, aztán elhallgatott s bámulva, szólan tekintett apjára. A nagyobbik fiu azonban megszólalt: — Talán ismerté edes apám valaha ezt az embert?

— Ismertem, — szolt a bíró komolyan, — és ha az Isten nem örzött volna meg, magam is erre a sorsra jutottam volna.

A három fiatal ember bámuló, megdöb-bent arccal vette körül az öreget.

— Látom, fiam látom, hogy mit akartok mondani, — szolt, újra fölemelve lehajtott fejét. — Eszemen vagyok. Való igaz, amit beszélek. És elmondom nektek a sorját, hogy esett az a dolog, mert megtanuljátok belőle, milyen könnyen megbötlik az ember, ha egyszer félrelép a helyes utról és azt hiszem, hogy az a zsvány is becsületes ember volt egyszer és nem kellett volna az akasztófül megvárnia, ha lett volna valakije mint nekem, a ki feléje nyitotta volna oltalmazó kezét.

Mert sokszor azt gondolja az ember, hogy az csak egy gyöngé asszonyzsemély keze, pedig hát a hatalmas isten keze. De nem látja minden ember, mert ha egyszer nekibódulunk, hát olyanok leszünk mint a keringős birkák, csak egy helyben forgunk s nehéz vezetni bennünket. De halljátok hát a történetet.

után itelve ma holnap lejárnak magukat, ha ugyan a felelevenítésre ideje korán kellő intézkedések remélhetők. Ugy halljuk, hogy ilyenekről gondoskodni fognak. — A debreczeni lóversenyter a continensen a legjobb s bizony nagy kár volna, ha éppen itt kellene részvétlenség hiányában a lóversenyeket megszüntetni.

A versenyek részvétlenül, érdektelenül fojnak le, s így a közönségre nincs a mi vonzerőt gyakoroljon. Megtörténik, sőt leggyakrabban előfordul, hogy négy verseny közül kettő-háromért egy ló egyedül futja meg a pályát. — Különösen Debreczen város száz aranyos díját éri leginkább ez a mostoha sors. — A sportmamek nem tartják de meg talán nem is tarthatják érdemesnek ily kis összegért megszalasztani, s talán veszélyeztetni is drága lovakat (Sopron város tudunkkal 800 darab aranyat áldoz hasonló célra.)

Az idei lóversenyeknek kedvezett az idő. Az első napi verseny következő eredményrel folyt le:

A két évesek versenye (200 db. 10 frankos arany államdíj) A báró Üchtritz Zsigmond „Sarolta”-ja egyedül futott.

A „Nagy Handicap” 800 forintjéért három ló futott. A távolság 3600 méter volt s elsőnek érkezett be 4 perc 19 másodperc alatt Blaskovics Miklós „Briczi”-je, bárna csak egy löfejjel küzdve előzhetette meg Sztáray „Balaton”-ját mely jó második volt, míg gr. Eszterházy „Sybarit”-je rosz harmadikként maradt el.

Érdekes futás volt a 200 darab 10 frankos arany államdíjért. Gróf Eszterházy híres „Lehetetlen”-je és Sztáray gróf „Kisbabája” versenyeztek. Mindenki biztosra vette a „Lehetetlen” győzelmét, azonban „Kisbabája” ostor nélkül könnyen előzte meg, és egy ló hosszal előbb érkezett be a célhoz.

A mezei gazdák versenyében Herédi Mihály szolnoki gazda lova egyedül futott.

E versenynek eddig két díja volt: egy 70 és egy 20 ftos, és rendszeren mindig a fenti gazda lova volt a győztes és azért nem versenyeztek a mi gazdáink. Ezutánra mint halljuk azon helyes intézkedés léptették életbe, hogy négy kisebb összegű díj lesz, és a verseny csak az esetre tartatik meg, ha legalább is három tulajdonos jelentkezik részvételre.

II.

Október 8.

A második napi versenynek valamivel nagyobb közönsége volt, úgy hogy a mi nagy ritkaság a pályák mind megteltek.

Debreczen város díjért Blaskovics Miklós „Briczi”-je egyedül futotta meg a tért.

A kis Handicap 500 fti egyleti díjért 7 nevezés közül kettő jelentkezett. Báró Üchtritz Zsigmond „Sarolta”-ja az 1200 méternyi pályát 1 perc és 21 másodperc alatt futotta meg s nagy terhe dacára három ló hosszal könnyen győzött Sztáray „Kisbabája”-ja felett.

A 350 drb 10 fti arany államdíjért folyt le a mai nap legfontosabb versenye a mennyiben ebben másodízben szenvedett vereséget a „Lehetetlen” melyet egy löfejjel előzött meg Sztáray „Balaton”-ja. A 3.00 méternyi pályát 4 perc 53 másodperc alatt futotta be a két verseny ló.

Water-Stackes 150 drb. 10 fti. arany államdíj. Sztáray „Kisbabája” egyedül futott; szerencséje is, mert mindjárt a tér elején kitört s versenytárs esetén talán gyenge ló mellett is elmarad.

A vigaszversenyben 8 nevezésből csak kettő futott. Eszterházy gróf „Sybarit”-je egy löhosszal előzte meg br. Üchtritz „Contremine”-jét.

Végül a közönség felvidítására a „debreczeni talalygások” versenyeket. — Nyolczan vettek részt a versenyben, névszerint: Kovács József, Szabó Péter, Porcsin András, Kovács Gábor, Szalai Sándor, Nagy

Földhöz ragadt szegények voltunk és hiába igyekeztem, hiába fogtam akármire, nem sikerült semmi. Mire az év letelt, nem maradt egy árva garas se a ládafiókunkban. Ha még valami varlatlan dolog s a megtakarított forintcskák megint elvándoroltak.

Pedig szerettem volna szerzeni valamicskét, egy pár hold földcskét, hogy ne mondhatták volna rám a hatókrös gazdák, mint az édes anyótok apja is, hogy koldus vagyok, semmim sincs. Mert nagyapátok, Isten nyugosztalja, kevely ember volt s hallatlan vakmerőség volt ilyen magamfajta szegény zsellér legénytől, a dugzagdag Ambruzs János egyetlen leánya után esengen.

Két egész telket birt Ambruzs gazda s ha a bátyja, a ki gyerektelen vén ember volt, meghal, meg egy telek száll reá. És az a szép vagyon mind arra az egyetlen leányra nézett. De isten látja a lelketem, hogy én nem azért a vagyonért szerettem meg. Szerettem volna én, ha szegény lett volna is, ha semmije sincs, akkor is.

De csak még akkor szerettem volna igazán. Mert akkor tudom, hogy az enyem lett volna, míg így sok bus gondolattal gyötörtem, epesztettem magamat, és sokszor úgy eleségettem, hogy még a munkától is elment a kedvem. Kinek, minek is dolgozom, ha az nem lehet enyém, akit a szívem választott magának?

S olyankor huzva húzott be a kocsmá felé valami. Nem is tudám én megmondani, hogy mi volt az. Az a gonosz lélek volt az, aki csalogatólag meg megzörrentette előttem a száraz gyaluforgács czéget. De sokáig el-

István, Nagy Sándor, Pozsonyi Mihály. Kezdetlől fogva Kovács József vezetett s társait hat talyigahosszal megelőzve elsőnek érkezett be s nyerte el a három arany díjat. Jó második volt Szalai Sándor, ki két aranyat nyert, harmadik pedig Nagy István. — Az áldomást a győzők a „Nyulás”-ban itták meg.

Színház.

(Sz. L.) Soupeenak „Gascognei” című operetteje került színpadra, mely különösen vidéki színpadokon mesés hatást keltett.

Ez operette a mult színi idény alatt is adatott már, s akkor sem tetszett közönségünknek; most ugyanezt tapasztaltuk: nem volt egyetlen szám az egész operettben, a mely a közönséget lelkesítette volna. Pedig tagadhatlan, hogy Souper műve sok fogyatkozásai mellett oly fénydallalokkal rendelkezik, melyek iránt teljes elismeréssel kell lennünk. Igaz ugyan, hogy a szöveg nem nyújt alkalmat a zene-komikum kifejtéséhez és így nem is teljesítheti a vig operette tulajdonképeni feladatát, másrészt azonban bő alkalmat szolgáltat a lyrai zeneszámokhoz, melyek közül különösen felemelést érdemel a Cascaritto 3-ik felvonásbeli dala (d. durban) a 2-ik felvonásbeli f. o. n. o. d. a. l. (mely azonban eleken emlékeztet Margaretha fonó dalára Gounod „Faust” című dalművében végre Crustillac és Maury remekül megzenésített kölcsönös életrajza. E három szám oly természeti, hogy megfelelő keretben gyűjtő hatást idézne elő. Így azonban a rendkívül tömör és erőltetett instrumentáció, mely az egész operetten végig vonul, úgy szólni elnyomja a szépen kidolgozott dallamokat, és mert a közönség még a látás segélyével sem láthatja a sok fától az erdőt, természetesen nem is gyönyörködhetik benne és elfordul.

Annai bizonyos hogy maga az előadás a tavalyi messze túlszárnyalta. Ebben elvitatlanul főérdeme van Vadnay és Cserváry Ilka k. a.-nak, kik kifogástalan ének és játékkal valódi élvezetet szerettek a közönségnek, mely nem is fukarkodott a taposokban. A többi szereplők közül Németh és Érczy de különösen Csata érdemelnek felemelést, mint a kik teljes erejükkel buzgólkodtak az operette sikeres előadása körül.

A férfiak ezuttal is sok kívánni valót hagytak fenn. A karszemélyzet számára névvel elég erősnek látszik és ha még sem elégít ki annak oka valószínűleg az, hogy még nincsenek kellőleg összetanulva. Akárhogy, de e bajon segíteni kell.

A zenekar mint mindig jól működött.

Mézes mogyorók.

— A „Debreczen” pletykásának. —

Pályázati felhívás. A mint halljuk, a „Debreczen” pályázatot fog legközelebb hirdetni a lapjában megjelent „Pletykák” megfektetésére. Pályázhat minden eles eszt.

E hírhedt pletykákkal különben a „Debreczeni Times” már előbb foglalkozni akart. A „Debreczen” egyik munkatársa azonban megelőzte. Ez aztán a haladás.

Kreccányi legközelebb diszelőadást rendez a „Debreczen” munkatársai részére. Színpad kerül: a Pletykapad.

Mit jelent az, ha a színházi referens a primadonna hangja helyett annak orrával foglalkozik? Szemességet, vagy annak ellenkezőt? Vagy talán orr-tlanságot? Nem, föletlenséget.

lentálltam neki, mert anyámra gondoltam, meg az Ambruzsok szép Ilonájára.

Hanem egyszer úgy elkeseredtem, hogy oda lett minden elszánt akaratom, s bizony betáutorodtam én a kocsmá küszöbén. Láttam hogy koldus maradok örökké s dehogyan adja nekem a leányt az a fölválkodott Ambruzs János gazda! Csak tegnap is dőllyhosen verte a mellét, hogy négylovas kocsin jöjjen, aki az ő leányt megkérni jön, s emlegette, hogy uri kérék is jöhetnek még.

Igaz, hogy Ilon azt ígérte nekem tavaly kukoricafosztáskor, hogy megvált engem; de leányszó nem szentírás, gondoltam magamban. Mondom, hogy nagyon elkeseredtem, s nem bíztam már semmiben.

— Dehogyan vár meg! Dehogyan vár meg! — gondoltam magamban. — S hogyan is várhatna? Hogy mehetnék így az apja elé? A gőgös ember kinevet és ajtó mutat. Mire akarok megházasodni? A koldustársnyámra?

— Akárhogy hánytam vettem a dolgot, nem láttam egy szikrányi reményt se. Beborult nekem az egész ég s az én szépséges csillagom is másnak fog ragyogni. Az gondoltam akkor magamban, s borba akartam fojtani a bubánomat.

Az öreg Iczig zsidó csak bámult rajtam, mert szokatlan vendég voltam a kocsmában, hanem látta, hogy most az egyszer ki akarok tenni magamért, s helyrepatolni az elmulasztottat, hordta hát szorgalmasan előmbre a boros palaczkot.

(Folyt. köv.)

A helybeli írókat 3 osztályba sorozza. Azokról teljesen megelégedett, a kiket egyáltalában sehova sem lehet besorozni, mert mindenütt — „unt a uglich”-ok.

Somló Sándort „gondos figyelemmel kíséri.” Szegény Somló!

A mikor azon két fiatal ur, a kik a bórvasárra jöttek, a reájuk vonatkozó „elmességet” elolvasták, a pletykák szerzőjére czélozva, hangosan felkiáltottak: Prima bagarja!

A „Színműírók”-tól nem bir nyugodni. Ez önkénytelenül eszünkbe juttatja a fülemile és a varju meséjét. A fülemile és a varju ugyanis versenyt énekelvén — más hiányában — a kis özikét (mely azonban lehetett volna más állatocská is) hívták meg bíráló. Az özike természetes következettséggel kimondja, hogy a varju sokkal szebben énekel, mint a fülemile. A fülemile erre következőleg ad kifejezést mellyé indignációjának: Hogy a varju szebben énekel, abba végre is belenyugszom, de hogy épen egy ilyen állat az, a mely megbírált — az szörnyen fáj.

Napi hírek.

— Köszönetnyilvánítás. Mindazok, kik kedves Gyula fiunk elvesztése feletti fájdalomunkban részvételt tanúsítani sziveskedtek, fogadják hálás köszönetünket Debreczen okt. 9. Balogh Imre, családóm nevében is.

— Csoda bogár Sz. kir. Debreczen város törvényhatóságát egyik N-váradí közjegyző „Érdemes Előjárásággal” czimzett leveleiben kereste meg. Nem tudjuk ha vajon nevéssünk-e a vagy sajnálkozunk az ilyen eljárás felett, mindenesetre sajtóságos, s megérdemli, hogy megörökíttessék.

— A talyigások versenye tegnap oly nagy derűtség között folyt le, hogy elhatározottak, mikép ezután minden verseny alkalmával a második napon ilyemű versenyek fognak rendeztetni. Azt hisszük, hogy nem kis vonzerőt fog gyakorolni.

— Színházi műsor. Az e heti műsor a következőleg állapított meg. — Kedd: „Háboru a békeben” vígjáték (először); szerda „Iskarioth” tragoedia (Váradí Antaltól); csütörtökön „Üdvöske” operette (ez idényben először) p. t. e. k.; „Váljunk el” vigi. s z. o. m. b. a. t. o. n.; „Sergius Panin” színmű először.

— Sajtóhiba az uj egy forintosokon. Minden rendű és rangu nyomdai javítókoknak kik oly sokat küzdenek a sajtóhibákkal s oly ritkán teljes sikerrel: vizagstálásul szolgálhat az uj egy forintosok számos példányában szintén van sajtóhiba. A nekünk átadott ily sajtóhibás egy forintos a G. 2. — 1.66194 számmal van megjelölve, s a sajtóhiba az, hogy a német szövegben e helyett „Aemtern” ez áll: „Aemiern”. Pedig mennyiben nézhetők át az uj pénz formáit s ime mégis becsusztott e sajtóhiba. A tény erkölcsi tanulságának levonását azon olvasókra bizzuk, kik a lapokban előforduló sajtóhibák felett ép annyit boszankodnak, — mint akár jó magunk.

— A vasfüggöny lezuhanása a berlini operában. A berlini operaszínház vasfüggönye nagy robajjal lezuhant. Este 6 óra tájban húzták fel a függönnyet. Egyszerre az erős sodronyok, melyek tartották, a közepen ketté törték úgy, hogy a felig fölzuhott függöny nagy robajjal lezuhant. A letört vastartók és sinek a vasfüggöny mögötti díszes függönnyet is összetörték, sőt egyik vasdarab egész az intendánsi páholy alá esett. Ha a szerencsétlenség előadás közben történik, ugy kétségkívül nagy rémületet keltett volna a közönségben. Így nem történt senkinek baja, ámbar a színházban levő személyzet nagyon megijedt. A színházban pár napig nem lehet előadást tartani. A vizsgálat kiderítette, hogy a vasfüggöny rosszul és hanyagul volt megerősítve s hogy a k. s. katasztrófát a felügyelet hanyagsága okozta.

— Dobra kerülő egyleti vagyon. Nagyváradról írják: A nagyváradí dalárda tudvalevőleg feloszlott az egyleti tagok részvétlensége és közönye folytán. Utolérte az a betegség, mely a nagyváradí társadalmi egyleteket — kevés kivétellel — idők multán meg nem érdemelt halálba szokta kergetni. A dalárda feloszlása után nagyobb mennyiségű adósságot hagyott hátra, mely adósság kiizetésére az egylet felszámoló bizottsága azt határozta, hogy az egyleti vagyon árverés útján adassék el. Ez egyleti vagyon nagyobb részét azonban olyan tárgyak képezik, melyeket a dalárda a különböző dalárduknak alkalmával versenydíjban nyert, s melyek nemcsak a dalárda, de a város közönségére is marandó becsesel bírnak. Egy nagyváradí lap megjegyzi, hogy a város közönsége nem engedheti meg, hogy e tárgyak kótya-vetyére kerüljenek, ha másként nem, ugy közadakozás útján meg kell azokat venni és mint emléket, a városi levéltárnak megörzés végett beadni. Nagy szegény háramlanék Nagyvárad városára abból, ha ez emlékek árverésen eladatnának.

— A Dalmont drámához hasonló eset történt e hó 3 ikén Berlinben. A Flottwel-utca egyik házában az első emelet több szobáját már évek óta bírja a 28 éves Kunde Emilia divatárúsnó, ki ismeretséget kötött Davidson bankárral, mely ismeretség rövid idő alatt benső viszonyná változott. Miután az utóbbi időben a leány és kedvese között ismételen

komoly összezördülések fordultak elő, e hó 5-én este utóbbi elment a leány lakására, hol csakhamar összevessztek. A vége az lett, hogy Davidson fenyegetőzni kezdett, hogy visszaveszi ajándékait. E pillanatban Kunde Emilia revolvert rántott elő és kétszer Davidsonra sötötte. Súlyosan megsebesülve, tehetetlenül rogyott a földre, miatt kedvese czukorszával töltött üveget ragadott fel és egy hajtsára kiirítette. Esméletlenül rogyott Davidson mellé s mielőtt a lövések által összecsdötített lakók az ajtókat felnyithatták, elhunyt. Davidson a belépőknek előadta a tényállást és rögtön kórházba vitették. Kunde asztalan lefelkét találtak, melyben kéri, hogy kedvesével együtt temessék el. Davidson valószínűleg fejeplül.

— A szatmári iparkiallítás végrehajtó bizottsága legközelebb ülést tartott és véglegesen visszavonhatatlanul elhatározta, hogy az iparkiallítás folyó 1882-ik évi december 24-én délelőtti 11 órakor megnyitattik és tartani fog 8 napig. Továbbá a kiállítási helyiség meghatározása és az előleges költségek beszerzése végett egy szűkebbkörű bizottság küldetett ki, egyuttal felhívatnak mindazok, kik eddig még nem jelentkeztek, de az iparkiallításban részt akarunk venni, hogy ebbeli szándékokat lehetőleg mielőbb bejelenteni el ne mulasszák, hogy a helyiség iránt kellően intézkedhessenek.

— Házasság akadályokkal. Brüsszelben a minap egy fiatal pár készült az esküvőre. A menyasszony arca öröm és izgatottság vegyülékét fejezte ki, míg a vőlegény inkább komoly és nyugtalan volt. Az alatt, míg a nászmenet ultra készült, a vőlegény vizsga tekintetét vetett maga körül, sz. meei egy női csoportot vettek észre, melynek láttára rögtön elhalványult, mert veszélyt sejtett. És nem is csalódott. A női szakasz zárt sorban tartott feleje, épen mint az ellenséget támadó kipróbált katonák. És ami ezután következett, azt kissé bajos volna leírni, valóságos zápora a szítkoknak és atkoknak hullott a szegény vőlegény fejére. Persze, hogy a zaira nagy népcsődület is támadt. A boldog vőlegény arca hol zöldes, hol sárga színt zárt, a menyasszony biborpiros lett, a nászmenet tagjai pedig valamennyi szín közül válogatottak. A kínos jelenetnek a rendőrség vetett véget, mely mintegy szabadjutó angyal jelent meg a katasztrófa helyén. A templomban sem járt jobban a vőlegény. Ott ugyanis vagy ezer ember répezett sorfalat s mikor e között a menyasszonnyal elhaladt, a legnagyobb inszultációknak volt kitéve. Ugy látszik, az amazonoknak okuk volt a vőlegény hűsége ellen panaszkodni.

— Pisztoly gyermek kezében. Dr. Batta-széki Lajos békés-csabai ügyvéd lakásán mindig szabadon feküdt egy töltött revolver, mely az ügyvéd 9 éves fiának kedvenc játékszerre volt. A mikor alkalmá volt rá, nekiszegedte a fegyvert, hol a házbéli cselédcségek, hol játszótársainak s nagy kedvét lelte benne, ha a kakas csettentgetésével ijesztgette őket. Szerdán delután 5 gyermek volt látogatásban Batta-székiéknél s a fiu megint a revolverrel kezdte meg veszedelmes játékát. Épen Löwinger oda- való lakos fia homlokára czélt, s a mint a kakast megnyomta, a fegyver elslült, de a golyó nem a fiut, hanem a szobába levő cselédet találta, a kinek lapoczkája mellé, közel a szív felett turódott be. A szerencsétlenül járt cselédet azonnal orvosi ápolás alá vették s habár a sérülés eddig nem látszott életveszélyesnek, a golyót nem tudták megtalálni s így nem vehették ki. Az eset Békés-Csabán nagy izgalmat okozott.

— Festő és a szép leányok. Nagyváradról írják a következő történetet: Aratáskor történt az eleje, mikor egy városunkban előnyösen ismert fiatal festő pusztára ment, hogy genre-képeizet vázlatokat készítsen. Különösen egy aratási jelenetnek vászonra tetele képezte egyik vágyát s e czéllal elhatározta, hogy kora reggel a mezőre rándul s eme tervét elárulta házi gazdájának is. A házi gazda festő-vendégének czéllát elmondta a szomszéd kastélyból jött látogatóknak, kik közt volt városunkból két szép leány is. A fiatal leányok készen voltak strategemájukkal, piros kátrinczát, bokor ugrós szoknyát s czifra kendőt szereztek s kezükben sarlót tartva, kora reggel ott forgolódtak a többi arató leányok között. Midőn a festő megérkezett, feltűnt előtte a két szép paraszt leány s bár gyanusn mezegette azokat a puha kacskókat, melyek nem valami soká szorongatták a sarlót, mégis a két szép leány választotta ki azon alakoknak, kiknek hely jutott a festményen. Az al-parasztleányok kellő komolysággal szolgálták modellül és a festő el is készítette a genre képet. Azóta hónapok multak el s festőnk is megelégedett az eseményről, s képzelhetni meglepetését, midőn nem régiben egy társaságba jut, hol a jelenlevő hölgyek közt lát két szép leányt, kik rendkívül hasonlítanak az ő arató leányaihoz. Nyugtalanul tanakodik önmagában, de végre is bátorságot vesz magának s őszintén elmondja gyanúját. A kisasszonyok kezdetben mindent tagadjak, mi még nyugtalanabb teszi a fiatal embert, de végre is egyik kiesik szerepből, az ügyes színjáték elér a megoldáshoz, azaz hogy még sem, mert melleleg legyen mondva, a festőnek időközben nagyon megtetszett az a vászonra pingált arató leány s nemcsak a lakodalom lesz a történet vége.

— A szinlapról. A szinlap színházi hangulatot kelt az emberben, és jobban hat a képzeletre, mint a nyitány-zene. A szinlap költővé teszi a nézőt, mert nem lehet a személyek neveit elolvasni a nélkül, hogy alakot ne kölcsönözzünk nekik. És ha már készen vagyunk a személyekkel, egy kis bonyodalmat is megkísértünk köztöztük létrehozni. A pajkos alakok páronként ugrálnak a papíron, és a

nyitány zene előtt. — ber elkészítig nézi, a képeleköltő által a legkellőzik tapasa bonyoda képzeltük.

Nyug De h Ne

pantini gyure hire „mür földkerekspekben leki kilencnak borzanócszázhat hiteg! Ig sérebenen oly germának egyen gelyével.

Tehá gyilkos, só a gyilkosok hű magya Bach-korszdőzni és h

Keze lapi czenztetszik-e n sét, vagy nabb módó Tóth Kálm czimű apró

„Egy gedszerkes intezve R. hogy az Sándor? A örült képt korrespond épen hölgy

„Más lező egyéb irni, hogy virágnak a hurezoltak dorgáltak ígértém, h semmiféle sugaraira f

„Hát szettudomá aranyat, az én a hölgy tem irni e „eljen! —

— W mondá a t. katonáink rímák (igy a helyett, pénzeiket, monstration

„Alig met lecsilla zony az má törése előt az akademi tottunk e t

Kemé De so mény a „P a „Pesti N hatalmas f küldé két e másnap ne

A két bárót. Rög államveszél s más egyé megjelenése

Kemé s csöndes, fejevel.

Erre mény szépe A két nagyobb me annyira zav a szobából a szerkeszt voltak nála.

Ez Pi (hogy is ne saít küldi h rettel elals minden tov sába jut, hol a jelenlevő hölgyek közt lát két szép leányt, kik rendkívül hasonlítanak az ő arató leányaihoz. Nyugtalanul tanakodik önmagában, de végre is bátorságot vesz magának s őszintén elmondja gyanúját. A kisasszonyok kezdetben mindent tagadjak, mi még nyugtalanabb teszi a fiatal embert, de végre is egyik kiesik szerepből, az ügyes színjáték elér a megoldáshoz, azaz hogy még sem, mert melleleg legyen mondva, a festőnek időközben nagyon megtetszett az a vászonra pingált arató leány s nemcsak a lakodalom lesz a történet vége.

— A szinlapról. A szinlap színházi hangulatot kelt az emberben, és jobban hat a képzeletre, mint a nyitány-zene. A szinlap költővé teszi a nézőt, mert nem lehet a személyek neveit elolvasni a nélkül, hogy alakot ne kölcsönözzünk nekik. És ha már készen vagyunk a személyekkel, egy kis bonyodalmat is megkísértünk köztöztük létrehozni. A pajkos alakok páronként ugrálnak a papíron, és a

XI. L. kegyetlen t tett halála maga is re rendkívül mélylő szer jöléte is f

Az ak udvarnál e

nyitány zenéje szerint táncolnak a szemekük előtt. — Mielőtt a függöny felgördül, az ember elkészül a darabban, maga eljátsza és végig nézi, és ha aztán eltűnnek szemekük elől a képzelet-alkotta személyek és a tekiutazó költő által alkotott világba vész, nem egyszer a legkellemesebb meglepetések között tartozik tapasztalni, hogy egészen más fejlődik ki a bonyodalomból, mint a hogy azt előre elképzeltük.

Prottmann meghalt.

Nyugodjék békével!
De hát ki is volt ez a derek ur?
Ne tessék kérem Tropmannal, a híres pantini gyilkossal összetéveszteni, kinek világhíre „murithat” alakjában járta be az egész földkerekséget s tán a patagokon is látták képekben leírva azt a vérengző francziát, ki kilenc egyént apraját-nagyját egy családnak borzasztó kegyetlenséggel gilkoltle „ezen-nőcszázhatfannócpán, mikor nek folt a naty hitig!” Így hirdették ezt rémletes képek kíséretében az alföld városainak heti piacain oly germánok, kik a középkor troubadourjainak egyenes leszármazói voltak egy verki segélyével.

Tehát Prottmann ur nem volt kilencszeres gyilkos, sőt ellenkezőleg az ő kötelessége volt a gyilkosokat, forradalmárokat s a nem eléggé hű magyarokat a dicsőségesen megboldogult Bach-korszak alatt töle telhetőleg vérig tildőzni és bosszantani.

Kezél Prottmann ur többek között a hírlapi cenzurát is, teljes kényetől függően, hogy tetszik-e megengedni neki egy lap megjelenését, vagy sem. E jogával aztán a leghallatlanabb módon élt vissza, a mint azt különösen Tóth Kálmán beszéli el szellemes „Irka-firkák” című apró rajzaiban kövekezőleg:

„Egyszer egy divatlapban, melynek segédszerkesztője voltam, szerkesztői üzenet volt intéve R. Sándorhoz. Fölhivattak a policzájra, hogy az az illető egyéniség nem-e Róza Sándor? Azok az urak azt nem is tartották örült képtelenségnek hogy a híres haramia, korrespondentiál elintézésére egy nyilvános s épen hölgyi lapot válaszson.

„Máskor egy szerencsétlen vidéki levelező egyéb frázisai közt azt is oda találta írni, hogy egy nemzetnek a nyelve az, a mi a virágok az illat. Ezért a frázisert négy bűrön hurcolták engem keresztül s ugyanannyi órán dorgáltak és fenyegettek, míg végre is megígértem, hogy jövőre a lapban soha sem lesz semmiféle virágillat s csak a csillagok és nap sugaraira fogok szorítkozni.

„Hát mikor negyven hölgy egy természettudományi kérdésre kitűzött ugyanannyi aranyat, az eldöntést az akademiára bízta s én a hölgyek neveinek közlése után oda merem írni ezt a borzasztóan lázító szót, hogy „éljen!”

— Was? Sie rufen noch ein „éljen!” — mondá a tigris szelidségű Prottmann, a mi katonáinak az olasz csatamezőn vérének s e rimák (így nevezte előkelő, lelkes hölgyeinket) a helyett, hogy katonai czélokra ajánlanak föl pénzeiket, ezt egyenesen nemzetieskedő demonstratiokra használják.

„Alig tudtam sárgafekete-pettyes tigrisemet lecsillapítani, hogy azok a hölgyek a negyven aranyat jó három hónappal a háboru kitörése előtt adták össze, hanem mi hírlapírók az akademia késő közlése által csak most juttunk e tény tudomására.”

Kemény Zsigmond és Prottmann!
De sok dolguk volt egymással, mikor Kemény a „Pesti Napló”-t szerkesztette. Egyszer a „Pesti Napló” vezércikkje szemet szurt a hatalmas férfinak, s késő este Keményhez küldé két emberét, üzenve, hogy az a czikk másnap nem jelenhetik meg.

A két ember már az ágyban találta a bárót. Rögtön beszélni kezdtek neki a czikk államveszélyességéről, felforgató tendenciáiról s más egyéb szörnyű dolgokról, melyek annak megjelenését lehetetlené teszik.

Kemény szokott flegmájával hallgatta őket s csöndes „ja, ja, ja” kíséretében bölintgatótt fejével.

Erre csak megszűnt a „ja”-gatás: Kemény szépen elaludt.

A két ember összenéz, arcukon a leg nagyobb meglepetés, elképedés mutatkozik, s annyira zavarba jön, hogy szépen kismopolyog a szobából jelentve a rettegett főnöknek, hogy a szerkesztő, míg ők hivatalos küldetésben voltak nála, szemük láttára elaludt.

Ez Prottmann is annyira konsternálta, (hogy is ne!) mikor a rettegett ember csatlósait küldi hozzá s ő a legjámborabb lelkiismerettel elalszik) hogy a czikk szerzője ellen minden további eljárást beszűntetett. Mert bizony az másnap ott cicerósodott a „Pesti Napló” élén, eszébe juttatván a felébredt Kemény Zsigmondnak, hogy mit üzent neki tegnap Prottmann.

CSARNOK.

A legjobb időjós.

XI. Lajos Franciaország királya, ez a kegyetlen zsarnok, ki oly sok embert itéltett halálra és borzasztó kinszenvedésekre, maga is rettenetes módon félt a haláltól és rendkívül örködött mindig egészsége felett, melytől szerinte nemcsak saját, de az állam jóléte is függött.

Az akkori idők babonás hitét követve, udvaránál egy csillagászt és időjóst tartott, ki-

nek mindig kikérte tanácsát, mielőtt háboruba, hosszabb utra vagy vadászatra indult.

Egy meleg őszi napon épen vadászatra akart lovagolni, de megkérdezte előbb a csillagászt, vajon kedvező marad-e ez az idő? A tudós ember biztos hangon jóslá a legszebb időt, de alig érkezett a fejedelem kíséretével az erdőbe, hol a vadászat rendeztetett, midőn egy szénégetővel találkozott, ki egy faszénnel megterhelt szamarat gyors ügetésre nógatott.

— H-j! — kiáltott reá a király — miért sietsz így? kiméld szamaradat!

— Sietnem kell, uram, ha szárazon akarok hazaérni — viszonzá a szénégető.

— De hiszen egy felhő sem látszik az égen — jegyzé meg Lajos.

— Mintegy óra eltelté előtt nagy zivatar fog kitörni.

— Ismersz-e engem?

— Nem, uram.

— Én a király vagyok.

— A szénégető térdeire rogyott.

— Hol lakol?

— A legközelebbi faluban, egy mértföldnyire inné.

— Biztosíthatlak, hogy az idő ma egész nap szép marad, így jósolta ezt nekem csillagászom, egy nagytudomány ember, nem kell tehát sietned, ne kínozd szamaradat.

— Felséges uram, — tördelé a szénégető, — nekem is van egy csillagászom, ki az ellenkezőt jósolta és a ki még sohasem tévedett.

— Ez az ember bolond! — szolt a király és elvágtatott kíséretével.

Midőn egyszer visszatérintett, észre vette, hogy a szénégető egyre dőngeti szamarát, hogy még gyorsabb ügetésre bírja őt.

A vadászat kezdetét vette, de alig tartott fél óráig, midőn az eddig oly tiszta ég hirtelen elsötétült és borzasztó zivatar tört ki, oly f. h. szakadással, a melyet a vadászok még soha meg nem éltek. Lajos király egészen bőrig átváza az elárasztott lapályban vi-zen és iszapon keresztül lubickolva. sokáig lovagolt, míg végre egy ideiglenes menhelyre talált. A szénégető tehát helyesen jóslott, s gondolat foglalkoztatta egyre a királyt és midőn visszatért palotájába, azonnal megparancsolta, hogy ve essék eleje az embert.

— Hogy hívják? — kérde tőle a király kegyesen.

— Carlier Mihálynak, felséges uram, — felelé a szénégető.

— Hogy lehet az, Carlier, hogy te oly csalhatatlan biztonsággal meg tudtad jóslolni a zivatar kitörését, holott az ég egészen tiszta volt és egy felhőt sem lehetett látni. Hol tanuld te az időjósias művészetet?

— Felséges uram, én csak egy szegény szénégető vagyok és mesterségemen kívül semmit sem tanultam, sem írni sem olvasni nem tudok; de azért mégis van egy időjós a házamban.

— Hol van ő? hogy hívják? Szolgálatomba kell lépnie és én királyilag meg fogom őt jutalmazni!

— Azt hiszem, folséges uram, hogy ő nem sokat törődik ezzel.

— Hogyan?

— Ez az időjós nem más, — mint szamaram.

— Szamarad?

— Igen, felséges uram. Mihelyt zivatar van keletkezésben, szamaram már két órával előbb felátja füleit, lehorgaszta fejét, sajtószerűen módor ordít és a fákhöz vagy falakhoz dörzsölődik. Így tett tegnapelőtt is és pedig még sokkal feltűnőbb módon, mint egyébkor, azért siettem oly nagyon haza és azért jósolhattam meg oly biztosan a zivatart. Ha felséged rém hallgatott volna, — nem ázott volna meg.

— Egy számár! — kiáltá a király csodálkozva, ki ama vadászat alkalmával nagyon meghűtötte magát, — egy számár tehát okosabb mint csillagászom, kinek hatszáz aranyat fizetek évenként és a ki mégis így gyalázatos módon megcsal! Carlier, jól vigyázz szamaradra! Ha jövőre felvilágosítást akarok nyerni a bekövetkezendő időről, szamaradhoz fordulok és nálad kérdezősködöm. Ezért százhusz aranyat fogsz kapni évenként a királyi pénztárból és itt van ennek negyszeres összege, — mint rendkívüli jutalom! Most mehatsz, Carlier!

A szénégető zsebre rakta az aranyakat, meghajotta magát egész a földig és távozott tulboldogon a szerencse miatt, melyet számarának köszönhetett.

A király erős hurutot kapott, trszentő rohamok leptek meg őt, a miért rettenetesen bosszankodott és meghitt szolgáját szállította elő, ki egyszersmind borbélyja is volt.

— Oliver, szolt hozzá, — be van zárva az a nyomorult csillagász a toronyba, miként tegnap parancsoltam?

— Igen, felséges uram, sőt meg is van lánczolva.

— Szép! . . . Most hozzátok őt ide és egyszersmind a bakót is!

— A borbély elhagyta a szobát, hogy teljesítse a királyi parancsot. Egy vörös ruhába öltözött, fényes bárdal ellátott bakó, ki mindig a zsarnok közelében tartózkodott, — mert gyakran akadt mellette munkája — elsőnek érkezett meg és azon utasítást nyerte, hogy várakozzék az előszobában.

Utána bevezették a bilincsekbe vert csillagászt. A tudós férfi nagyon sápadt volt és nagy aggodalom gyötörte, mert az előszobában megpillantotta a hóhért és rosszat sejtett, jól ismerte a vérszomjas király jellemét.

— Hah, Ambrus mester! — kiáltott fel Lajos bosszusan, — hamis jóslatod által arra bírtál, hogy vadászatra menjek az erdőbe, hol a legborzasztóbb zivatar leptek meg. Egy vil-

lámcsapás majd hogy szét nem zuzta királyi fejemet. Ettől ugyan megörzött védszentem, de a nedvesség betegé tett és talán elete-temet is veszélyezteti. Ennek te vagy az oka, mert én bízam benned, hittem jóslatodban bolyott van egy számár, mely sokkal bölcsőbb náladnál Tudod-e hogy mit érdemel az ki Franciaország királyát betegé teszi?

— Felséges uram, — viszonzá a csillagász, — én tévedtem, ezt elismerem; az időjósulatoknál ez néha megtörténhetik. Egészen másként áll a dolog, ha tulajdonképeni hivatásomról van szó, ha a csillagokból kell megjósolnom a jövőndé titkait.

Ez haszontalan beszéd! Ha csakugyan tudsz a csillagokból olvasni, saját sorodat is ismered és tudod, hogy meg keil halnod.

— Ez közös sorsa az embereknek felséges uram, melyet senki sem kerülhet el, még felséged sem.

— Igaz, de mikor fogsz te meghalni? Láttad-e a hóhért az előszobában? ő parancsot várja.

— Én azt olvastam ki a csillagokból felséges uram, hogy én három hónappal, három hetet, három nappal és három órával előbb fogok meghalni, mint felséged. Am következék be tehát végeztem, az ég akaratának nem szegülhetek elie.

Rémülten ugrott hátra a király, babonás hite e jóslatokban újra föléledt benne, — még pedig kétszeres erővel.

Lajos királynak úgy látszik, nem volt tudomása arról, hogy a római történetíró Tacitus egy adomát beszél el évkönyveiben Thra-sylius időjósólóról, ki hasonló ravasz módon felelt a versenyző Tiberius császárnak és ezáltal mentette meg életét.

Lajos király így kiáltott ki az előszobába:

— Elmehetsz, bakó! ma nem lesz semmi munkád.

A csillagászhoz ellenben így szolt!

Bilincseid azonnal le fognak oldatni. — Ambrus mester megmaradsz ezután is szolgálatomban és udvari orvosom örököndi fog éle-tem és egészséged fölött, de az időjósiasban nem vagy szerencsés, e tekintetben tultesz rajtad a számár, — a ki ezután kartársad leend.

SERTÉSÜZLET.

(Az első magy. sertésüzlet és kölcsönölemező rész társulat jelentése.)

Budapest-Kőbánya, okt. 6.

A darabonkinti eladás igen élénk volt, de az üzlet a mult hetihez képest nem változott s az árak is változatlanok maradtak, noha a kereslet nagyobb mérvben jelentkezett. Heti átlag árak: magyar szedett 260 — 300 klg. nehéz 58 1/2 — 59 kr 220 — 260 klg. nehéz 59 — 60 kr, öreg 300 klg. felüli 56 — 57 kr, vidéki sertések 56 — 57 kr, tranzitban: szerbiai 54 1/4 — 58 1/2 kr, romániai 56 1/4 — 59 kron Serte 53 — 55 1/2 kgonkint netto súly mellett.

Eleségárak: tengeri 8,20, árpa 6,50 métermázsankint városi raktárakból.

Helybeli állomány: szept. 29-én maradt 92486 db.

Felhajtás:

Alsó-Magyarországból	1920 db.
„ makkos	114 „
Erdélyből	— „
Szerbiából	4150 „
Romániából	2281 „
Szerémségi	— „
A magyar államvasuton hizott	913 „
„ makkos	113 „
A vidékről	— „
A budai vámoknál	— „
Hajón (szerémi)	— „
Összesen	101977 db.
Elhajtattott:	—

Felső-Magyarországra	972 db.
Bécsbe	1553 „
Csehországra	662 db.
Bodenbachon át	4672 „
Ruttán	1249 „
Del-Nemetországra	— „
Budapesti fogyasztásra	2405 „
Kütelkekre	100 „
A budai vámoknál	— „
Kőbányai szallontermelők	— „
A m. államvaspályán	367 „
Összesen	11980 db.
Maradt	89997 „

A részvényszállásokban volt 24053 db.

Az egészségügyi és tranzit-szállásokban maradt szept. 29-én 14916 „

Ehhez felhajtattott:

szerb sertés	4150 „
román sertés	2281 „
Összesen	21347 db
Elhajtattott	4504 „
Maradt	16843 db.

és pedig 5283 drb szerbiai, 11560 drb romániai. Az egészségügyi szemlénel jan. 1-től a mai napig 1909 db sertés a fogyasztástól elvonatott és technikai czélokra használtatott fel.

Bécsi sertésvásár okt. 3. Felhajtattott 3939 darab sertés, melyek közül 1754 drb orosz-lengyel. Az üzlet lanyha, az árak csökkentek. Nehéz áru 52 — 54 frt, közép nehéz 43 — 51, magló orosz-lengyel 38 — 48 100 klg. első súly mellett.

Drezdai vásár okt. 2. Felhajtattott 556 db vidéki és 363 drb magyarországi sertés. Az előbbieik 64, az utóbbiak 69 filléren keltek fél kilónkint.

Berlini vásár okt. 2. Felhajtattott 7744 sertés. Az üzlet meglehetősen élénk volt. Árak: meklenburgi 60 — 61 m.; vidéki sertések 57 — 68 m., orosz 48 — 52 m., magyarországi 58 — 60 m.

Oszviecim szept. 27. Felhajtás 3370 drb. Árak: besszarabiai 47 — 49 kr, orosz 46 1/2 kr, moldvai 43 — 45 kr, könnyű áruk 36 — 40 kr elősúlyban kilónkint.

Hamburg, szept. Pálmai vásár, szept. 23 — 30. Felhajtattott 10020 drb sertés. Az üzlet a hét elején meglehetősen élénk volt, de a hét vége felé lanyhult. Az árak 3 márkával csökkentek: Elő sertések szállítása déli Németországba, Németalföldre és Franciaországba ezen idő alatt 2815 dbot tett; az itteni export sertés-vágási intézetekben az utóbbi héten 4440 db sertés öletett le

Zsiradók.

D i s z n ó z s i r i g e n j ó k e r e s l e t n e k ö r v e n d e t t s a z á r i s z i l á r d a n t a r t o t t a m a g á t, mert a zsírkészítés igen csekély mérvű. Készáru hordóban 77 1/2 78 frton hordóstul; a folyó hora 78 frt, hordó nélkül 75 frton vásároltatott Deczember-februára 1000 mm. 73 frton kötetett.

Szalonna szintén szilárd volt árban I. r. táblaszalonna 75,50 — 76 frton; füstölt 81 — 82 forinton fiztetett.

Logujabb.

A „Debreczeni Ellenőr” eredeti táviratai.

Budapest, okt. 9. (Érk. d. u. 2 ó.) A képviselőházban első alelnökül Kemény János báró választott meg; a többi választások folynak.

Konstantinápoly, okt. 9. (Érk. d. u. 2 ó.) Dufferrt válaszolva a porta jegyzekére kijelentette, hogy Egyiptom részletes kiürítése elhárított dolog, de a kiürítés határidejét nem állapíthatja meg, mert az Egyiptom helyzetétől függ.

Alexandria, okt. 9. (Érk. d. u. 2 ó.) Tantahban a fanatikus Seik lázadásra buzdította a lakosságot, azonban az ottani görögök által elfogatott.

Bukarest, okt. 9. (Érk. d. u. 2 ó.) A román hadgyakorlatokra Ausztria, Magyarország, Olaszország, Oroszország, Franciaország, Angolország, magasabb rangú katonatiszteket küldenek.

Vasuti személyvonatok menetrende.

Indulás

Budapestre, Cselegére Nagyváradra: délelőtt 11 óra 57 perczkor. este 9 „
Nyíregyházára, Miskolcra, reggel 7 óra 57 „
d. u. 3 „ 39 perczkor.
Szatmárra, Királyháza: reggel 4 ó 15 perczkor déltán 3 „ 49 „

Erkezés:

Budapestre, Nagyváradról reggel 8 óra 45 perczkor, d. u. 8 „ 19 „
Miskolcra, Nyíregyházáról: d. u. 11 „ 42 perczkor, este 8 „ 07 perczkor.
Szatmárról, Királyháza: déltán 11 óra 27 perczkor este 8 „ 30 „

DEBRECZENI SZÍNHÁZ

Bérlét 9 sz.

Kedd, okt. 10-én

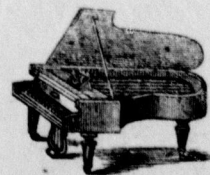
előszőr:

Háboru a békében.

Vigjáték 3. fev.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos Vártesi Arnold. Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Nyílt-tér.

Zongora vidékre részletfizetés mellett.

Mindennemü Salon- és rövid alaku zongorák

valamint Pianinok

Mayer Vilmos (Cramer Gottfried) Bécs, világ híru kivitelei czég gyárából 380, 400, 450, 500, 600, 650 frt árakban kaphatók.

THIERFELDER A.

zongora-raktárban

Bécs, VII. Burgasse Nr. 17

TRIESZTI KIÁLLITÁSI-SORSJÁTÉK.

1. főnyeremény 50.000 frt készpénzben
2. főnyeremény 20.000 frt készpénzben.
3. főnyeremény 10.000 frt készpénzben.

továbbá :

1 nyeremény 10.000 frt. — 4 nyeremény 5000 frt. — 5 nyeremény 3000 frt. — 15 nyeremény 1000 frt. — 30 nyeremény 500 frt. — 50 nyeremény 300 frt. — 50 nyeremény 200 frt. 100 nyeremény 100 frt. — 200 nyeremény 50 frt. — 542 nyeremény 25 frtos, összesen

1000 nyeremény 213.550 forint.

ezenkívül még számos mellék nyeremény, a kiállítók által ajándékozott tárgyakból.

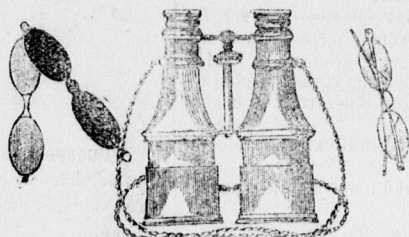
Egy sorsjegy ára 50 krajczár.

Megrendelések 15 kr postadíj melléklése mellett így czimzendők :

A „TRIESZTI KIÁLLITÁS KISORSOLÁSI OSZTÁLYÁHOZ“ Piazza Grande Nr. 2. TRIESZT.

SZINHÁZLÁTOGATÓK SZIVES FIGYELMÉBE!

Alólirott nál épen most érkeztek dus választékban

és legújabb szerkezetű különféle:

Színházi látcsövek

bőr, nikel, elefánt-ont, gyöngyház — kiállításban, továbbá a könnyűségénél fogva anynyira kedvelt Aluminium látcsövek 6, 8, 12, és 18 üveggel kaphatók; továbbá

SZEMÜVEGEK

messze és rövidlátók, kancsakok és a naptól irtózók részére, valamint

SZEMBAJOKBAN SZENVEDŐKNEK

mindenféle kiállításban u. m. szaru, aczél, nikel, gyöngyház, ezüst és arany. Végre dus választékban kaphatók minden a látászérszi szakba vágó czikkék a legszebb kiállításban és a lehető legjutányosabb árak mellett.

OPTOMETER (szem-mérő) a szemek megvizsgálására folyton rendelkezésére áll a t. vevő kö.özégeknek. A szemüvegek helyes megválasztására különös gond fordítatik.

FISCHER JAKAB.

Teljes tisztelettel

látészász, főpiacz 1714. sz. a. Debreczenben.

KASZANYITZKY ENDRE

előbb
KUHINKA I. K.

üveg, porcellán, petroleumlámpa és konyhaeszközök

RAKTÁRA

Debreczen, piacz-utca 1900. sz. a.

ajánlja a legújabbban érkezett mindennemű

petroleum lámpáit

és ahhoz tartozó mindenféle kellékeket; ugyisinte üveg porcellán és konyhaeszközökből nagy választékkal berendezett raktárát, gyári árak és pontos kiszolgáltatás mellett.

Illusztrált árjegyzékkel kívánatra bérmentve szolgálók.

Tisztelettel

KASZANYITZKY ENDRE.

A Morison-féle

általános növény-gyógyszerek,

melyek a brit egészségügyi collegiumban készítettnek és Angolországban, valamint az egész világon nagy hírnévként örvendnek, igen sok orvosi tekintély által legjobbaknak lettek elismerve és a legbiztosabbnak bizonyultak a betegség eredetének kikutatása és annak gyógyítására.

A Morison-féle labdacsook különösen ajánlatosak a következő betegségeknek: Emészthetlenség, epe- és idegbántalmak, köszvény és rheumatismus, sárgaláz, májbetegség, vesebajok, aranyeres bántalmak, hátfájások, mindenemű bőrbajok, daganatok, szembajok, vizeletbetegség sat. ellen.

A Morison-féle gyógyszer a következő tetelben foglaltatik: „A vér tisztátalansága kútforrása minden bajnak.“

A Morison-féle gyógyszerek hosszabb használata után a rossz nedvek eltávolítottatnak, a vér tisztul és egészséges testi nedvekkel helyettesítettik.

A Morison iránti általános tisztelet és hála jelét eléggé bizonyítja azon tény, hogy Londonban 1 penny (azaz 4 kr) tevő aláírások útján egy diszes szobrot emeltek emlékeztetének.

A Morison labdacsook árai:

1 pár kis doboz 1-ső és 2-ik sz. 1 frt 70 kr.

„ Minden tekintélyesebb üzletben kaphatók. 3 frt 50 kr.

Az angol egészségügyi collegium

London, 33. Euston Road.

Morison és Társa.

A legolcsóbb díszített női kalapok és divatárak.

Van szerencsénk a t. cz. közönség becses tudomására hozni, hogy egy

!! NŐI-KALAPOK és DIVATÁRUK !!

nagy raktárral ide érkezünk, hol is valódi

== párisi és bécsi modellek ==

ugy a legújabb divat szerint saját készítésű

kalapok

bámulatos olcsó áron kaphatók.

A t. cz. közönség számos látogatását, kérjük tisztelettel

Schönberg és Szandicz

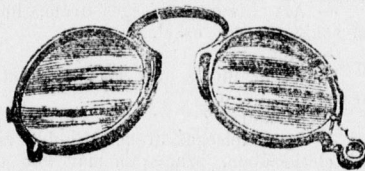
nagy vásártéren.

A legolcsóbb díszített női kalapok és divatárak.

Borsányi Viktor

gépraktárban, Debreczenben, nagy-várad-utca 2227. szám alatt készletben vannak s jutányos áron kaphatók legújabb szerkezetű **borsajtók, szőlőszúrók**, különféle 1. 2. 3. vasu **ekék**, boronák, vetőgépek, tisztító s választó **ros-ták, trieurök, szecska-és répa-vágók, tengerimorzsolók**, darálók s egyéb gazdasági gépek.

Mindenféle gépek és kazánok készítése, kijavítása, pontosan, jutányos áron teljesítettik.

HATSCHÉK MIKSA,

optikus,

Budapestről,

a vásár alatt maradok, itt széchenyi-utca gr Dégenfeld ur házában

Ajánlom dusan felszerelt raktáramat, **szemüvegeimet, orrszorítókat, látcsöveket**

és minden e szakbavágó tárgyakat, a **legszebb** kivitelben és a **legjutányosabb** árak mellett.

MARCHAL J. szállodája

AZ „ANGOL KIRÁLYNŐ“-HÖZ BUDAPESTEN.

Van szerencsém mely tisztelettel jelen-teni, miszerint a **nemzeti casino** vendéglőjét 20 évi vezetés után elhagynom és a legjobb hibern álló

szállodát az „angol királynőhöz“ Budapestben átveszem.

Ezen szálloda a legelegánsabban és az új kor igényeinek megfelelőleg a legnagyobb kényelemmel van berendezve; főtörekvésem oda fog irányulni, miszerint mérsékelt árak, figyelmes szolgálat és mintaszerű tisztaság által a magas uraságok és m. t. utazók becses kívánalmainak minden tekintetben megfelelhessenek, valamint, hogy a konyha, pincze és kávéház eddigi kitünő híret személyes vezetésem alatt továbbra is megtarthassam.

Midőn még az eddig bennem oly nagy mértékben helyezett bizalomért köszönetet mondának, kérem azt irántam és új vállalat-muál jövőre is megtartani.

Budapest, 1882. szeptember hó.

Mely tisztelettel
MARCHAL J.

GIRAUD OTTMÁR fogász Nagyváradról.

Tisztelettel értesíti a t. cz. közönséget, hogy e vásár alatt ép ugy mint minden helybeli vásár alkalmával a fogfájásban szenvedőknek mind műteti, mind technikai tekintetben, a **legújabb rendszerek** szerint s a **legnagyobb kimélet mellett**

szolgálatára áll, fogak és egész fog-sorok készítése, **arany, platina, cement** vagy amalgam általi plombirozás, fogak tisztítása és reszelése, valamint tovább meg nem tartható fogak és foggyökerek kihúzásával.

Lakása: Széchenyi-utca
Mencze-ház 1813.

Rózsas
Ide intézendő a lap
s levelek vissza nem

A jelen országnak van

(T.) És ha megnyitott országgyűlési pénzügyi biráskodást, jobban mint tíz más olyan szer annyi ügyet nyí sem ér fel az mi, a pénzügyi szén csak most nadas ezen eszmék került; vettük eddig az adófizetők áll égnek ha ahol az állam gyakorolja már tézményeinek azon mely a rendszeres hajtásából áll, teladalm az évtizedek az állami adósszegdelem, minden mehatás nélkül volt kell bámulnunk, és behajtott száladalmnak már nem valóban, hátennek: hogy il még csak ennyire

Mert ugyan ber egy társadalom nélkül. A vadak olem az ő sátorát szedett fejével r lehet ilyen állapot Európa rendezett folyhasson a féle zügyminiszter a nek: nekem kell parlament mert ez szeveszett, tehát hazafiai kötelesség többség végre is sadalmát, hogy az szükséges száz mill den további törvény adja, hogy a p társadalomra boesás

A „Debreczeni

A me

(Elb

Vértesi

(Fo

Magam ötlem c meg délelőtt volt az csak későbbben szok néha-néha nagyot ütő s bizonyosan nem me magam lábán, ha egy tódik oda

— Ej, no Andri tette kezét, — de ne sulásnak!

— Már ez így uram, — feleltem re lölem a bor.

— Ejnye talán tód? — mondta az u

— A szeretőm ér, ha el nem vehete

S kidőlt belőlem sok keserűség, a mit gattam. Elmondtam, h más vigasztalásom, mi nak vagy másképp elv szegény létemre gazda tem s a szeretőmet n mig ilyen semmivel bi pedig hát az leszek h elkeseredésben né szájamon, hogy eladná ördögnek is, csak pén

— Igazán eladná ember.

Vigyorgott és e számomra,